

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 96/24

mun. Chișinău

26 iunie 2024

Inspectoarea de integritate principală a Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Doina Popovici, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința doamnei Valentina Onuța, director al Instituției Publice Liceul Teoretic "Petr Rumeanțev" mun. Cahul, IDNP XXXXX, domiciliată în XXXXX, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care

A STABILIT:

La data de 01.04.2024 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 4771. În conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare Legea nr. 132/2016*), în aceeași zi, aceasta din urmă a fost distribuită aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire al sesizărilor, dosar nr. 202402240004, tipul încălcării respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, subiect Valentina Onuța.

Potrivit sesizării doamna Valentina Onuța, director al Instituției Publice Liceul Teoretic "Petr Rumeanțev" mun. Cahul ar fi admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese exprimată prin emiterea actelor administrative interne prin care și-a acordat sie însuși, cumulările atribuțiilor unei funcții didactice temporar absente/vacante.

Este esențial de menționat că, în acord cu datele din sistemul informațional e-Integritate s-a stabilit că doamna Valentina Onuța, exercită funcția de director al Instituției Publice Liceul Teoretic "Petr Rumeanțev" mun. Cahul, din anul 2014. Prin urmare, acesta deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare Legea nr. 133/2016*).

La data de 30.04.2024, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016, prin Procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 90/24 în privința doamnei Valentina Onuța, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-24/4926 din 30.04.2024, doamna Valentina Onuța a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

Potrivit răspunsului Direcției generale de învățământ Cahul nr. 6479 din 29.04.2024, doamna Valentina Onuța nu a declarat careva conflicte de interese apărute în perioada 01.04.2021-01.04.2024.

Prin răspunsul Instituției Publice Liceul Teoretic "Petr Rumeanțev" mun. Cahul nr. 5386 din 10.04.2024, s-au remis copiile autentificate ale actelor administrative Ordin nr. 15/Oz din 30.04.2021, nr. 21/Oz din 31.05.2021, nr. 44/Oz din 11.02.2022, nr. 74/Oz din 30.11.2022, nr. 62/Oz din 30.09.2022, nr. 67/Oz din 31.10.2022, nr. 81/Oz din 30.12.2022, nr. 84/Oz din 13.01.2023, nr. 86/Oz din 27.01.2023, nr. 100/Oz din 28.04.2023, nr. 91/Oz din 28.02.2023, nr. 93/Oz din 06.03.2023, nr. 97/Oz din 31.03.2023, nr. 102/Oz din 31.05.2023, nr. 104/Oz din 29.09.2023, nr. 108/Oz din 31.10.2023, nr. 112/Oz din 30.11.2023, nr. 117/Oz din 29.12.2023, nr. 119/Oz din 31.01.2024 emise de către subiectul controlului, prin care acesta și-a acordat sie însăși cumularea orelor suplimentare. În subsidiar este de reținut faptul că, doamna Valentina Onuța în unele cazuri și-a acordat sie însuși un număr mai mare de ore pentru cumulare, în comparație cu alți angajați.

Luând în considerare cele menționate, doamnei Valentina Onuța i-a fost solicitat, prin demersul nr. 04-24/4928 din 30.04.2024, expunerea punctului de vedere asupra celor enunțate. Prin răspunsul nr. 5563 din 12.04.2024 subiectul controlului a comunicat următoarele: *„... cu privire la emiterea actelor administrative aduc la cunoștința Dumneavoastră că Direcția Generală învățământ Cahul in perioada anilor 2014-2023 nu a fost emis niciun ordin, privind orele înlocuite suplimentare ...*

Din motiv că procesul instructiv-educativ în continuu nu poate fi întrerupt și planul cadru pentru anul de studii trebuie să fie realizat am fost nevoiți să emitem ordinele interne in scopul realizării unui proces educativ calitativ .

De către directorul Valentina Onuța au fost predate toate orele înlocuite ca ore suplimentare conform ordinilor interne emise. Din motivul crizei și fluctuației mari a cadrelor didactice, a insuficienței de profesori de limba și literatura română pentru școlile cu predare in limba minorităților naționale în liceu erau ore vacante. Tinerii specialiști nu vor să vină să, activeze în școala la salarii mici...

La fel, persoanele cu funcție de conducere au dreptul până la 240 de ore anual in regim de plată cu ora, conform Codului Muncii art. 104 vin cu explicație, că toate orele înlocuite suplimentare au fost predate temporar, deoarece nu au fost tarifate și nici prin cumul sau cumulare. Nu am avut niciun interes material, nu am făcut-o intenționa, am activat doar în respectarea Codului Educației, a realizării în totalmente a planului -cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal pentru anul de studii in clasele gimnaziale și liceale și a Curriculumului la disciplina Limba și literatura română in toate clasele.

Pe viitor voi respecta cu strictețe toate legile si nu voi admite abateri de la ele. ... din motivul demisiei profesoarei de baza și insuficientei de profesori, din vacanție, pentru realizarea curriculumului la disciplina limba și literatura română pentru ciclul liceal, în a doua grupa am predat 4 ore academice pe săptămână, ore înlocuite suplimentare și plătite pe unitate de timp, adică 90 de lei ora ...

Din luna februarie 2024, Ia cererea mea personală ,Direcția Generală învățământ Cahul a emis ordin cu privire la suplinirea funcției, prin care mi se permite desfășurarea activității

didactice suplimentare. Până în prezent nicio instituție din raion nu a dispus de așa ordine , se emiteau ordine interne de înlocuire a orelor suplimentare...”.

În conformitate cu **art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016**, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. Unde, prin **art. 2 din Legea nr. 133/2016**, definim interes personal, orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Conform **prevederilor art. 12 alin. (4) din Legea nr. 133/2016** în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat: să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese. **Art. 12 alin. (5) din Legea nr. 133/2016** subiectul declarării este obligat să informeze despre apariția unui conflict de interese real până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei, relatând despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului.

Articolul 14 din legea menționată și anume, **alin. (3)** stipulează faptul că, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii. De asemenea, prin art. 14 alin. (5) din Legea nr. 133/2016, s-a stabilit că conducătorul organizației publice, în termen de 3 zile de la data la care a fost informat despre conflictul de interese real al subiectului declarării, are obligația să soluționeze conflictul de interese.

Deși subiectului controlului a motivat că a emis ordinele pentru a asigura continuitatea procesului educativ, acest lucru nu schimbă faptul că și-a atribuit ore suplimentare fără a respecta procedurile stabilite de legiuitor de declarare a conflictelor de interese și de a nu întreprinde alte acțiuni până la soluționarea conflictului.

Mai mult de atât, în partea ce ține de cele invocate de către subiectul controlului precum că aceasta nu a cumulat funcții vacante sau temporar vacante ci a înlocuit ore suplimentar, inspectoarea menționează că potrivit art. 104 alin. (1) din Codul muncii se consideră muncă suplimentară munca prestată în afara duratei normale a timpului de muncă, iar potrivit art. 156 alin. (1) din Codul muncii salariaților care, în afară de munca lor de bază, stipulată în contractul individual de muncă, îndeplinesc, la aceeași unitate, o muncă suplimentară într-o altă profesie (funcție) sau obligațiile de muncă ale unui salariat temporar absent, fără a fi scutiți de munca lor de bază (în limitele duratei normale a timpului de muncă stabilite de prezentul cod), li se plătește un spor pentru cumularea de profesii (funcții) sau pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă ale salariatului temporar absent.

În aceeași ordine de idei prin art. 261 alin. (1) din Codul muncii legiuitorul a stabilit că, conducătorul unității de stat nu poate să cumuleze funcții la unitatea pe care o conduce, cu excepțiile prevăzute de legislația în vigoare. Urmare, prin pct. 17 din Anexa nr. 7 la Legea nr. 270/270 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, s-a reglementat faptul că, volumul de muncă al cadrelor didactice nu trebuie să depășească 1,25 norme didactice. În cazul asigurării insuficiente cu cadre, conducătorii instituțiilor de învățământ pot stabili cadrelor didactice un volum maxim de lucru de până la 1,5 normă didactică, iar pentru cadrele didactice din învățământ artistic – până la 2 norme didactice. Prin derogare de la art. 24 alin. (3), se permite conducătorilor instituțiilor de învățământ și cadrelor didactice cu funcții de conducere din instituțiile indicate să desfășoare activitate didactică în limita a 0,5 normă didactică. Aprobarea numărului suplimentar de ore ce depășește 1,25 norme didactice se va efectua prin emiterea de către fondator a unui ordin, în care se vor indica obiectul, numărul suplimentar de ore și perioada pentru care este valabil ordinul. În cazul cadrelor didactice care activează în instituțiile de învățământ din subordinea autorităților publice locale, numărul suplimentar de ore se va coordona cu organul local de specialitate în domeniul învățământului.

Generalizând cele menționate supra, s-a stabilit faptul că doamna Valentina Onuța, director al Instituției Publice Liceul Teoretic "Petr Rumeanțev" mun. Cahul având un interes personal ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, a emis actele administrative: Ordin nr. 44/Oz din 11.02.2022, nr. 74/Oz din 30.11.2022, nr. 62/Oz din 30.09.2022, nr. 67/Oz din 31.10.2022, nr. 81/Oz din 30.12.2022, nr. 84/Oz din 13.01.2023, nr. 86/Oz din 27.01.2023, nr. 100/Oz din 28.04.2023, nr. 91/Oz din 28.02.2023, nr. 93/Oz din 06.03.2023, nr. 97/Oz din 31.03.2023, nr. 102/Oz din 31.05.2023, nr. 104/Oz din 29.09.2023, nr. 108/Oz din 31.10.2023, nr. 112/Oz din 30.11.2023, nr. 117/Oz din 29.12.2023, nr. 119/Oz din 31.01.2024 prin care și-a acordat sie însuși un număr suplimentar de ore. Prin urmare acțiunile/inacțiunile acesteia au fost în contradicție cu obligațiile legale sus numite care asigurau transparența și imparțialitatea în exercitarea funcției.

Art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 prevede că, în cazul constatării încălcării regimului juridic al conflictelor de interese ca efect inspectorul de integritate **a)** încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională sau după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică și **b)** după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Iar, **alin. (2)** al aceluiași articol, prevede că inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută. Mai mult de atât, **art. 39 alin. (5)** din aceeași lege, prevede că la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

La etapa stabilirii măsurilor de sancționare a subiectului declarării pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, apreciind criteriile stabilite prin prisma art. 39 alin. (2) și (5) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate nu consideră oportun în speță, solicitarea

încetării funcției și aplicarea interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică subiectului declarării.

Ținând cont de aceste constatări, pentru abaterile comise, subiectului controlului urmează ai fi aplicată sancțiune contravențională conform prevederilor Codului Contravențional.

Generalizând cele menționate supra și în conformitate cu prevederile art. 19, 35-39 din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către doamna Valentina Onuța, director al Instituției Publice Liceul Teoretic "Petr Rumeanțev" manifestat prin nedecararea conflictului real și admiterea conflictului de interese consumat ca urmare a emiterii actelor administrative: Ordin nr. 44/Oz din 11.02.2022, nr. 74/Oz din 30.11.2022, nr. 62/Oz din 30.09.2022, nr. 67/Oz din 31.10.2022, nr. 81/Oz din 30.12.2022, nr. 84/Oz din 13.01.2023, nr. 86/Oz din 27.01.2023, nr. 100/Oz din 28.04.2023, nr. 91/Oz din 28.02.2023, nr. 93/Oz din 06.03.2023, nr. 97/Oz din 31.03.2023, nr. 102/Oz din 31.05.2023, nr. 104/Oz din 29.09.2023, nr. 108/Oz din 31.10.2023, nr. 112/Oz din 30.11.2023, nr. 117/Oz din 29.12.2023, nr. 119/Oz din 31.01.2024 prin care și-a acordat sie însuși un număr suplimentar de ore.

2. Se aduce la cunoștința doamnei Valentina Onuța actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău Strada Teilor 4, în termen de 30 zile de la emitere.

Inspectoare de integritate principală

Doina POPOVICI